

Γεωργική Εκπαίδευση

Ενότητα 11: Μορφές διδασκαλίας

Αφροδίτη Παπαδάκη-Κλαυδιανού
Τμήμα Γεωπονίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Μορφές διδασκαλίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας (1)

1. Μορφές διδασκαλίας με παραδοσιακές μεθόδους.
2. Μορφές διδασκαλίας με σύγχρονες μεθόδους.
3. Σκοπός της Ανοικτής και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης.
4. Ο Desmon Keegan για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Περιεχόμενα ενότητας (2)

5. Ηλεκτρονική μάθηση.
6. Διδασκαλία με εξατομικευμένο ρυθμό/αυτοεκπαίδευση.
7. Σύγχρονη και ασύγχρονη εκπαίδευση.
8. Τα οπτικοακουστικά μέσα διδασκαλίας.
9. Τεχνολογικές επιλογές στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Περιεχόμενα ενότητας (3)

10. Οι εφαρμογές των υπολογιστών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

11. Τεχνολογικά μέσα που χρησιμοποιούν τον όρο «data».

Σκοποί ενότητας

- Να περιγραφούν οι μορφές διδασκαλίας με παραδοσιακές και με σύγχρονες μεθόδους.
- Να οριστεί η έννοια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και να καταγραφούν τα χαρακτηριστικά της.
- Να καταγραφούν τα είδη της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
- Να καταγραφούν και να αναλυθούν τα οπτικοακουστικά μέσα που χρησιμοποιούνται στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Μορφές διδασκαλίας με παραδοσιακές μεθόδους

Μορφές διδασκαλίας με παραδοσιακές μεθόδους (1)

- **Μονόλογος** (απλή μετάδοση πληροφοριών).
 - Ακροατής και δέκτης.
- **Διάλογος** (αμφίπλευρη δράση).
 - Ερωτηματική διαλογική μορφή.
 - Εξελικτική διαλογική μορφή (γνωστά σε άγνωστα).
 - Ελεύθερη διαλογική μορφή διδασκαλίας.

Μορφές διδασκαλίας με παραδοσιακές μεθόδους (2)

- **Ομαδική διδασκαλία** (πνεύμα συνεργασίας και κοινωνικότητας των εκπαιδευόμενων).
 - Εξαντλείται το συγκεκριμένο θέμα.
 - Εφαρμόζεται η ανάλυση του θέματος.
 - Επίλυση με συλλογικό τρόπο.
- **Εξατομικευμένη διδασκαλία.**
 - Ο εκπαιδευόμενος σκοποθετεί μόνος το περιεχόμενο του θέματος/εργασίας.

Μορφές διδασκαλίας με παραδοσιακές μεθόδους (3)

- **Συναγωνισμός** (αποδοτικότερη μορφή).
- **Βοηθητικές μορφές διδασκαλίας.**
 - **Δεικτική** μορφή (δεξιότητες πχ πλέξιμο, οδήγηση κ.λπ.).
 - **Υποδειγματική** μορφή (χειροτεχνία, γυμναστική, γραφή).
 - **Πειραματική** μορφή (επαλήθευση, πχ φυσική, χημεία).

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Μορφές διδασκαλίας με σύγχρονες μεθόδους

Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Δια Βίου Μάθηση (1)

- Βασικά **στοιχεία** της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τη Δια Βίου Μάθηση είναι η **προσαρμογή της εκπαίδευσης** και της κατάρτισης στις **απαιτήσεις της σύγχρονης οικονομίας**, ώστε να προσφέρουν ευκαιρίες που θα αφορούν:
 - Την **ατομική εκπαίδευση** και κατάρτιση των πολιτών σε όλα τα στάδια της ζωής τους.
 - Τη δημιουργία μιας **κοινωνίας της πληροφορίας** για όλους, αλλά και την προώθηση της **κινητικότητας**.

Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Δια Βίου Μάθηση (2)

- Την **προώθηση** της **απασχολησιμότητας** και της κοινωνικής ένταξης μέσα από την επένδυση στις γνώσεις και τις ικανότητες/δεξιότητες.
- Την **προσαρμογή** στις απαιτήσεις που προέρχονται από την εισαγωγή των **Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας**.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Σκοπός της Ανοικτής και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

- Η Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση έχει ως βασικό αντικειμενικό σκοπό:
 - Να άρει τους **περιορισμούς** που θέτει το συμβατικό/παραδοσιακό **σύστημα εκπαίδευσης**.
 - Να δώσει λύση ώστε να έχουν όλοι οι πολίτες τη **δυνατότητα πρόσβασης**, τόσο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, όσο και στην πληροφόρηση, κατάρτιση, επιμόρφωση που αφορά στην προσωπική και επαγγελματική τους εξέλιξη.

Ο σύγχρονος άνθρωπος και η Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (1)

- Ο σύγχρονος άνθρωπος, μέσα από την αναγκαιότητα της χρήσης ψηφιακών και διαδικτυακών τεχνολογικών για την εκπαίδευση και κατάρτισή του, χρειάζεται να μπορεί:
 - Να **μαθαίνει** με **πολλαπλούς** τρόπους (plurimedia modalities).

Ο σύγχρονος άνθρωπος και η Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (2)

- Να έχει **ίσες ευκαιρίες** για μάθηση και κατάρτιση, απαλλαγμένες από δεσμεύσεις χώρου και χρόνου.
- Να έχει επιλογές στο πώς και τι θα μάθει.
- Να αποτελεί το «**κέντρο της μαθησιακής διαδικασίας**» (open and flexible learning philosophy).

Ο Desmond Keegan για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση (1)

- Ο Desmond Keegan αναφέρει **έξι** βασικά **χαρακτηριστικά** για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση:
 1. Την **απόσταση** που χωρίζει το **διδάσκοντα** από το **διδασκόμενο**, στοιχείο το οποίο διαφοροποιεί την εξ αποστάσεως εκπαίδευση από την μετωπική διδασκαλία, της κλασικής/παραδοσιακής μορφής (Keegan, D., 2001: 15-31).

Ο Desmond Keegan για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση (2)

2. Τη **συνεχή παρεμβολή** του εκάστοτε εκπαιδευτικού οργανισμού που εμπλέκεται στη μαθησιακή διαδικασία.
3. Τη χρήση **τεχνικών μέσων** για τη μεταφορά του περιεχομένου της διδασκαλίας, π.χ. έντυπου υλικού κ.λπ.
4. Την εξασφάλιση **αμφίδρομης επικοινωνίας**, έτσι ώστε ο διδασκόμενος να επωφελείται και/ή ακόμα και από τον άμεσο διάλογο.

Ο Desmond Keegan για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση (3)

5. Τη **δυνατότητα συναντήσεων** κατά περίπτωση, τόσο για διδακτικούς όσο και για κοινωνικούς λόγους.
6. Το γεγονός ότι πρόκειται για **βιομηχανοποιημένη μορφή εκπαίδευσης**, πράγμα το οποίο, αν γίνει βέβαια αποδεκτό, διαφοροποιεί ριζικά την εξ αποστάσεως εκπαίδευση από τις άλλες μορφές της κλασικής/παραδοσιακής εκπαίδευσης.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Είδη της ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Ηλεκτρονική μάθηση (1)

- Η ηλεκτρονική μάθηση είναι η διαδικασία μάθησης όπου η εκπαίδευση ή ακριβέστερα η **μαθησιακή διαδικασία** εκτελείται μέσα από τις **σύγχρονες τεχνολογίες** όπως προγράμματα υπολογιστών.
- Ο **μαθητής** - εκπαιδευόμενος έχει συνήθως πλήρη **έλεγχο** του ρυθμού **προόδου**, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει διαθέσιμη η υποστήριξη από τον εκπαιδευτή ή ειδικό του θέματος.

Ηλεκτρονική μάθηση (2)

- Η **υποστήριξη** είναι **απαραίτητη**, αφού στην αντίθετη περίπτωση θα επρόκειτο μόνο για αυτοεκπαίδευση, π.χ. με ένα βιβλίο ή ένα εκπαιδευτικό CD-ROM.
- Η ηλεκτρονική μάθηση **εμπεριέχει συνεργατική εκπαίδευση** και αλληλεπίδραση μεταξύ **εκπαιδευομένων** και **εκπαιδευτών**, καθώς και μεταξύ εκπαιδευομένων, όπως δηλαδή συμβαίνει στην κλασική εκπαίδευση, π.χ. σε μια κλασική αίθουσα διδασκαλίας.

Ηλεκτρονική μάθηση (3)

- Επίσης, τα ηλεκτρονικά σεμινάρια γίνονται σε «τάξη». Απλά ο εκπαιδευτής και οι εκπαιδευόμενοι βρίσκονται σε διαφορετικούς χώρους και η **έννοια** της «**τάξης**» δημιουργείται **εικονικά** - π.χ. από τον υπολογιστή.

Διδασκαλία με εξατομικευμένο ρυθμό/αυτοεκπαίδευση

- Στη διδασκαλία με εξατομικευμένο ρυθμό υπάρχει **συνδυασμός εκπαιδευτικών μέσων**, π.χ. έντυπο υλικό, CD-ROMs, ήχος, εικόνες, video. Όλα είναι στη διάθεση του εκπαιδευόμενου όποτε και όπου εκείνος θέλει.
- **Στερείται** δυνατότητας **συνεργασίας** και ανταλλαγής απόψεων με **συνεκπαιδευόμενους** ή με τον εκπαιδευτή δεν υπάρχει έλεγχος του ρυθμού και υποστήριξη από τον εκπαιδευτή.

Σύγχρονη και ασύγχρονη εκπαίδευση

- Στη **σύγχρονη** εκπαίδευση πραγματοποιείται διδασκαλία σε **πραγματικό χρόνο** με άμεση αλληλεπίδραση διδασκόντων και διδασκομένων.
- Η σύγχρονη εκπαίδευση πραγματοποιείται με τη **ζωντανή παρουσία εκπαιδευτή** και σε προκαθορισμένο χρόνο.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Οπτικοακουστικά μέσα διδασκαλίας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Τα οπτικοακουστικά μέσα διδασκαλίας

- Ως οπτικοακουστικά μέσα διδασκαλίας θεωρούνται:
- Η **τηλεόραση** και ο **κινηματογράφος**, δηλαδή οι τηλεοπτικές και κινηματογραφικές προβολές.
- Οι **τεχνικές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης**, οι οποίες επιλέγονται με βάση τα κριτήρια των εκπαιδευτικών αναγκών που καλούνται να καλύψουν, των εκπαιδευτικών στόχων αλλά και του πληθυσμού-στόχου που αποτελεί και το πεδίο εφαρμογής.

Η Τηλεδιάσκεψη

- Η Τηλεδιάσκεψη είναι **οπτική** και **ηχητική επικοινωνία** πραγματικού χρόνου μεταξύ ατόμων που βρίσκονται σε διαφορετικές τοποθεσίες.
- Χρησιμοποιείται από **ομάδες** που επικοινωνούν μεταξύ τους για ανταλλαγή ιδεών, απόκτηση πληροφοριών, σύγχρονη εκπαίδευση και διαχείριση οργανισμών.

Η Τηλεκπαίδευση

- Η Τηλεκπαίδευση είναι κάθε είδους **εκπαιδευτική δραστηριότητα**, η οποία επιτρέπει στον εκπαιδευτή και τους εκπαιδευόμενους να **ολοκληρώνουν εκπαιδευτικές και μαθησιακές λειτουργίες** αντίστοιχα, ενώ βρίσκονται σε **διαφορετικό τόπο**.

Τεχνολογικές επιλογές στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (1)

- **Φωνή (Voice)**. Τα εργαλεία ήχου που χρησιμοποιούνται για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση συμπεριλαμβάνουν τις διαδραστικές τεχνολογίες όπως αυτές του **τηλεφώνου** του audio conferencing, και short wave radio.

Τεχνολογικές επιλογές στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (2)

- **Εικόνα (Video)**. Τα εργαλεία εικόνας που χρησιμοποιούνται για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση περιλαμβάνουν slides, προσαραχθείσες **κινούμενες εικόνες** (film και video κασέτες) καθώς και κινούμενες εικόνες **πραγματικού χρόνου** συνδυασμένες με **ήχο**.

Τεχνολογικές επιλογές στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (3)

- Τα **Videotapes** χρησιμοποιούνται για την **επισήμανση** εννοιών.
- Το **Slide-projector** χρησιμοποιείται για **προβολές** οπτικού υλικού. Το οπτικό υλικό (σε μορφή slides) χρησιμεύει στον εμπλουτισμό και την **επεξήγηση** εννοιών.

Τεχνολογικές επιλογές στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (4)

- Το **Elmo** ένα είδος **προβολέα**, επιτρέπει την προβολή στοιχείων, πληροφοριών και εικόνων από οποιοδήποτε έντυπο υλικό όπως βιβλία και περιοδικά.
- **Δεδομένα (Data)**. Οι υπολογιστές στέλνουν και λαμβάνουν πληροφορίες σε ηλεκτρονική μορφή. Για αυτό το λόγο, ο όρος «δεδομένα (data)» χρησιμοποιείται για να περιγράψει αυτήν την ευρεία κατηγορία εργαλείων διδασκαλίας.

Οι εφαρμογές των υπολογιστών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (1)

- **Υπολογιστές υποστήριξης διδασκαλίας (CAI Computer-assisted instruction).** Σε αυτήν την κατηγορία ο υπολογιστής έχει τον ρόλο της **αυτόνομης μηχανής διδασκαλίας** που παρουσιάζει τα διάφορα μαθήματα.

Οι εφαρμογές των υπολογιστών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση (2)

- **Υπολογιστές οργάνωσης διδασκαλίας (CMI Computer-managed instruction).** Σε αυτήν την κατηγορία ο υπολογιστής έχει το ρόλο να **οργανώσει** την διδασκαλία και να κατευθύνει την πρόοδο του διδασκόμενου.
- **Υπολογιστές εκπαιδευτικής μεσολάβησης (CME Computer-mediated education).** Περιγράφει εφαρμογές υπολογιστών που **διευκολύνουν** την παράδοση της διδασκαλίας.

Τεχνολογικά μέσα που χρησιμοποιούν τον όρο «data» (1)

- Το **PowerPoint** της Microsoft ή το **Director** από την Macromedia: αποτελούν **προγράμματα** κατάλληλα διαμορφωμένα για την **παρουσίαση** και ενίσχυση θεμάτων διδασκαλίας (χρησιμοποιείται και μέσα στην «τάξη»).
- **Εκτύπωση (Print)**. Είναι ένα ιδρυτικό στοιχείο των προγραμμάτων της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Τεχνολογικά μέσα που χρησιμοποιούν τον όρο «data» (2)

- Κατάλληλα διαμορφωμένα **Web Sites** από τα οποία ο **διδασκόμενος** μπορεί να αντλήσει **πληροφορίες** για διάφορα θέματα που τον αφορούν.
- Το **CD-ROM** προσφέρεται για την **αποθήκευση** μεγάλου όγκου **πληροφοριών** και η χρήση τους διευκολύνει τον διδάσκοντα καθώς μπορεί να επιλέγει και να **προβάλλει** το συγκεκριμένο υλικό που τον ενδιαφέρει κατά περίπτωση (χρησιμοποιείται και μέσα στην «τάξη»).

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Αφροδίτη Παπαδάκη-Κλαυδιανού. «Γεωργική Εκπαίδευση. Μορφές διδασκαλίας». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS216/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Χρυσάνθη Χαρατσάρη
Θεσσαλονίκη, Εαρινό εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

